

A m.kir. Honvédségnek egy Tudósító Százada volt, melyen belül a doni fronton 6 tudósító raj működött. Az egyiknek én voltam a parancsnoka. Rajunk mozgása a kijelölt 50 km-es frontszakaszon belül korlátlan és a csapattestektől független volt. Tevékenységünket a Fővezérség irányította, de ha nem volt közvetlen parancs, a tudósításra alkalmas témákat magunk kerestük meg.

A tudósítás úgy valósult meg, hogy a filmes mozgó eseményt forgatott; a fotós riportra éhesen járta a terepet; az újságíró élményszerűen írta le a valós történeteket; a hangos riportert pedig beszéltette a frontkatonákat. Az így készült nyersanyagokat a Vezérkari Főnökség Budapesten körültekintően cenzúrázta, és csak az engedélyezett anyag került a nyilvánosság elé, azaz: vetítették a mozikban, megjelentették a napilapokban, folyóiratokban, szóró cédulákon és egyéb közkézen forgó sajtótermékekben, illetőleg a Rádió közvetítette a megvágott hangos riportokat.

Én viszonylag rövid időt töltöttem a Keleti Fronton, mert június közepétől augusztus 15-ig (Nagyboldogasszony napjáig) láthattam el feladatomat, amikor is a fényképezőgéppel együtt megsebesültem.

A frontvonalban töltött 10 hét alatt 30 kisfilm-tekerceset exponáltam, melyekből kb. 1000 felvétel került ki. Ebből a mennyiségből az elmúlt évtizedek során szerencsés körülmények között kb. 700-at sikerült megmentenem az utókornak.

Képgyűjteményemnek az ad felbecsülhetetlen értéket, hogy a honvédség teljes fotóanyaga (több tízezer felvételt megőrkítő filmtekerces) 1943 januárjában félelemtől gerjesztett, bűnös elhatározás következtében elpusztult. Távollétemben a filmtekercesekből összeálló gurigákat az egyik állománnyunkhoz tartozó katona benzinnel leöntötte, meggyújtotta, megsemmisítette - tehát az 1938. évtől katalogizált és a legújabbkori magyar történelmet dokumentáló eseményekről készült negatívjaink semmivé lettek.

Előljáróban már most elhárítom magamtól azokat a vádak, amelyeket a 10 év előtti kiállításom vendégkönyvéből olvastam ki, vagyis azt, hogy képtudósításaim egyoldalúak és nem törekedtem a teljes valóság bemutatására. Az egyik vádra a válaszom: azért nem fényképezhettem a kiszolgáltatott helyzetben lévő munkaszolgálatosok jelenlétét a doni események során, mert a mi frontszakaszunkra nem vezényeltek munkaszolgálatos egységeket. A másik vádra, hogy miért nincsenek a bemutatott képek között a visszavonulás mérhetetlen szenvedéseit ábrázoló jelenetek? Válaszom: 1942 augusztusában sebesültem meg, és a szovjetek 1943 januárjában indított, mindent elsöprő front-áttöréskor én még súlyos sebesülten fekvődtem a kórházban.

Kérem megértésüket és a kiállítás képeit úgy nézzék végig, hogy ezen ábrázolások mögött egy tudósító munkája és kb. 125 ezer honvéd hősi helytállása, mérhetetlen szenvedése és pusztulása is rejlik..."

2002. március
dr. Szentpétery Tibor

(A kiállítás április 21-ig hétvégeken 10 és 16 óra között tekinthető meg, hétköznapokon előzetes megbeszélés szerint -telefon: 392-0860; Hidegkúti Galéria 1028 Budapest, Máriaremetei út 37.)

* * *

Otthonról - haza **BARANGOLÁS ŐSEINK FÖLDJÉN** **2002**

az ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK KULTURÁLIS EGYESÜLET HONISMERETI programja

Útvonal: Budapes-Ártánd-Zetelaka-Székelyvarság-Ditró-Gyergyószentmiklós-Csíkszépvíz-Tusnád-Bálványosvár-Kézdivásárhely-Kézdiszentlélek-Esztelnek-Gelence-Kovászna-Bácsfalu-Brassó-Barcarozsnyó-Töröcsvár-Tömösi-szoros-Fogarás-Kissink-Talmács-Nagyszeben-Torockó-Tordaszentlászló-Csucsarév-Nagyvárad-Ártánd-Budapest

Időtartam: 7 nap (2002. augusztus 22-28.)

Autóbuszos útvonalhossz: Budapesttől Budapestig kb.: 2350 km

Utasbiztosítás: Winterthur Rt.

Ellátás: félpanziós (reggeli és estebéd)

Szükséges felszerelés: nyári túraruházat, dzseki, túracipő, fürdőruha, elemlámpa

Vezetés: a csoportot erdélyi szakvezetők kísérik a társasutazás kezdetétől annak végéig

FŐBB ESEMÉNYEK

- Koszorúzás az 1848-49-es szabadságharcosok emlékművénél a Tömösi-szorosban
- Találkozó a székelyföldi magyarörményekkel Csíkszépvízen
- Örmény emlékek Ditrón, Gyergyószentmiklóson (Szent Anna kápolna) és Talmácson
- Búcsújáró hely a Perkő tetőn
- Ferences kolostor Esztelneken
- Árpád-kori Szent László freskós templom Gelencén
- Vár, várkastély és erődtemplom-látogatás Nagyváradon, Fogarason, Törösváron, Barcarozsnyón, Kissinken, Kis- és Nagydísznódon
- Barangolás Úz Bence nyomában a székelyek hegyi tanyavilágában Székelyvárságon
- Brassó panorámája a Cenkről
- Mofettázás a Torjai Büdös barlangban
- Piknik a Görgényi havasokban
- Az élő székely népi mesterségekkel ismerkedünk (ványolás, zsindelymetszés, korongozás) Székelyvárságon és Réven
- Furulyás Kisegyettes új műsora Zetelakán
- „Adjon Isten békét, kedvet!” Kiss Török Ildikó és Varga Vilmos pódium előadása Nagyváradon
- Búcsúvacsora Magyarfenesen
- Székely, hétfalusi csángó és kalotaszegi családoknál személyes tapasztalatokon keresztül megismerjük az erdélyi emberek vendégszeretetét és őszinte barátságát

Részletes program

1. nap: **Indulás:** reggel 6 órakor a Batthyány tér felső rakpartról; Határátkelő: Ártánd; **Transzfer:** Budapest és Zetelaka között, alkalmi megállókkal; Szíveslátás: Zetelakán Sándor Olga portáján; **Estebéd és szállás:** az 1., 2. és 3. napon Zetelakán székely családoknál (2-3 ágyas, fürdőszobás lakások)

2. nap: **Reggeli:** a 2., 3. és 4. napon a vendéglátóknál; **Látnivalók:** Székelyvárság (ismertető az iskolában és barangolás Úz Bence nyomában), piknik a hegyen, műhelylátogatás (kádár, ványoló, zsindelymetsző), Zetelaka (Furulyás kisegyettes új műsora), tábortűz

3. nap: **Látnivalók:** Ditró, Gyergyószentmiklós (Szent Anna kápolna), Csíkszépvíz (találkozó a székely örményekkel)

4. nap: **Látnivalók:** Csíkszereda (könyvvásárlás, piac), Tusnád, Büdös barlang (mofettázás), Bálványosvár, Kézdivásárhely, Kézdiszentlélek (Perkő tető - búcsújáró hely), Esztelnek (ferences kolostor), Gelence (Árpád-kori templom Szent László freskóval); **Estebéd és szállás:** az 4. és 5. napon Bácsfaluban hétfalusi csángó családoknál (2-3 ágyas, fürdőszobás lakások)

5. nap: **Reggeli:** az 5. és 6. napon a vendéglátóknál; **Látnivalók:** Brassó (panoráma a Cenkről, Szent Bertalan templom), Törösvár (királyi várkastély), Barcarozsnyó (szász parasztvár), Tömösi-szoros (1848-49-es szabadságharc emlékműve)

6. nap: **Látnivalók:** Fogaras, Kissink (szász erődtemplom), Talmács (örmény emlékek), Kis- és Nagydísznód (szász erődtemplomok), Nagyszeben, Torockó; Búcsúvacsora: Magyarfenesen, Csányi Éva kisvendéglőjében; Szállás: Tordaszentlászlón, faluturista gazdaságokban (2-3 ágyas, fürdőszobás lakások)

7. nap: **Reggeli:** a szállásadóknál; **Látnivalók:** Csucsá, Rév (vászonedények), Nagyvárad (várlátogatás), Kiss Török Ildikó és Varga Vilmos pódium műsora (dal, vers, próza) - fakultatív program; Határátkelő: Ártánd; Érkezés: Budapestre 21 óra körül

Részvételi díj: 33.000 Ft/fő

Az összeg tartalmazza a vezetés, a biztosítás, a szállás, az ellátás és a belépők árát, kivéve a fakultatív programot és a **busz költséget, amely 15.000 Ft /fő.** A fenti program a csoportok igényeinek megfelelően, közös megegyezés alapján részben módosítható. A bejárt emlékhelyek hangulatát tájba illő zenével, felolvasásokkal, valamint a népköltészet remekeivel idézzük fel.

Jelentkezés az utazásra: az autóbusszköltség befizetésével az egyesület irodájában vagy a klubban.